

EGZEKUCJA OBOWIĄZKU SZKOLNEGO

1. OBOWIĄZEK SZKOLNY

Niespełnianie obowiązku szkolnego podlega egzekucji administracyjnej na podstawie art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.). Przepis ten odsyła do trybu przewidzianego w ustawie z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (tj. Dz. U. z 2014 r., poz. 1619). Na gruncie tej ustawy obowiązek szkolny jest obowiązkiem o charakterze niepieniężnym (art. 1 i art. 2 § 1 pkt 10) i - co do zasady - jest obowiązkiem wynikającym bezpośrednio z przepisów prawa (art. 3 § 1).

Obowiązek szkolny jest spełniany przez uczęszczanie do szkoły podstawowej i gimnazjum, publicznych lub niepublicznych, szkoły za granicą lub przy przedstawicielstwie dyplomatycznym innego państwa w Polsce (art.16 ust. 5, ust. 5a i ust. 5b ustawy o systemie oświaty) lub poprzez udział w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych (art.16 ust. 7 ustawy o systemie oświaty). Spełnianie obowiązku szkolnego może mieć miejsce także poza szkołą, na podstawie decyzji dyrektora szkoły - zezwolenia, o którym mowa w art. 16 ust. 8 ustawy o systemie oświaty. W tym przypadku egzekwowany będzie obowiązek wynikający z decyzji administracyjnej (art. 3 § 1 ustawy egzekucyjnej). Uczęszczanie do szkoły to zasadnicza treść obowiązku szkolnego, nakierowana na ucznia.

Z obowiązkiem ucznia ściśle wiążą się szczegółowe obowiązki rodziców (prawnych opiekunów), wymienione w art. 18 ust. 1 ustawy o systemie oświaty:

- a) dopełnienie czynności związanych ze zgłoszeniem dziecka do szkoły
- b) zapewnienie regularnego uczęszczania dziecka na zajęcia szkolne
- c) informowania, w terminie do dnia 30 września każdego roku, dyrektora szkoły podstawowej lub gimnazjum, w obwodzie których dziecko mieszka, o realizacji obowiązku szkolnego spełnianego w sposób określony w art. 16 ust. 5b

2. ŚRODKI EGZEKUCJI ADMINISTRACYJNEJ

Wśród wymienionych w art. 1a pkt 12 lit. b ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji środków egzekucji administracyjnej obowiązków o charakterze niepieniężnym tylko – co do zasady - grzywna w celu przymuszenia jest właściwa dla wyegzekwowania obowiązku szkolnego.

Grzywny nie stosuje się wobec ucznia, jako osoby małoletniej. Zgodnie z art. 120 § 2 w/w ustawy, nieuczęszczanie dziecka do szkoły skutkować będzie nałożeniem grzywny na jego przedstawicieli ustawowych. Tym samym egzekwowany będzie rodzicielski obowiązek zapewnienia regularnego uczęszczania dziecka na zajęcia szkolne. Egzekucji podlega również obowiązek zgłoszenia dziecka do szkoły, skoro skutkiem zaniechania rodziców (prawnych opiekunów) będzie nieuczęszczanie dziecka do szkoły oraz obowiązek powiadamiania organów gminy o aktualnej formie spełniania przez dziecko obowiązku szkolnego. Podobnie na rodziców (prawnych opiekunów) a nie na dziecko, nakładana będzie grzywna w razie zaniechania wypełniania obowiązku szkolnego poza szkołą. Grzywna nakładana może być wielokrotnie, z tego samego tytułu - aż do osiągnięcia pożądanego skutku, albo do osiągnięcia

górnjej granicy kwotowej. Aktualnie jednorazowo grzywna nie może przekroczyć, dla osób fizycznych, kwoty 10.000 zł, a łączna kwota grzywien – 50.000 zł (art. 121 § 2 i § 3).

3. WIERZYCIEL OBOWIAZKU SZKOLNEGO

Wierzycielem obowiązku szkolnego jest dyrektor szkoły podstawowej (do ukończenia przez dziecko szkoły podstawowej) i gimnazjum (dla absolwenta szkoły podstawowej) w obwodzie, którego dziecko zamieszkuje - art. 1a pkt 13 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Do podstawowych obowiązków wierzyciela należy:

- a) wystosowanie upomnienia – art. 15 § 1 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Kosztami upomnienia obciąża się rodziców dziecka na rzecz wierzyciela - art. 15 § 2 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji,
- b) wystawienie tytułu wykonawczego – art. 26 § 1 i art. 27 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji,
- c) wystąpienie z wnioskiem o wszczęcie egzekucji – art. 26 § 1 i art. 28 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Organem egzekucyjnym jest właściwy organ jednostki samorządu terytorialnego - o czym stanowi art. 20 § 1 pkt 2 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Zasadniczą rolą organu egzekucyjnego jest doprowadzenie do wykonania obowiązku podlegającego egzekucji, czyli wymuszenie na rodzicach (prawnych opiekunach) pożądanych zachowań dziecka.

4. POWINNOŚCI DYREKTORA SZKOŁY W RAMACH KONTROLI SPEŁNIANIA OBOWIAZKU SZKOLNEGO

Zgodnie z art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty dyrektorzy publicznych szkół podstawowych i gimnazjów kontrolują spełnianie obowiązku szkolnego przez dzieci zamieszkujące w obwodach tych szkół. Czynności składające się na kompetencję kontrolną dyrektora:


- 1) kontrola wykonywania obowiązków rodziców (prawnych opiekunów), polegających na:
 - a) dopełnieniu czynności związanych ze zgłoszeniem dziecka do szkoły,
 - b) zapewnieniu regularnego uczęszczania dziecka na zajęcia szkolne;
- 2) współdziałanie z rodzicami (prawnymi opiekunami) w zakresie zapewnienia dziecku warunków umożliwiających przygotowanie się do zajęć szkolnych, a w przypadku spełniania obowiązku poza szkołą, na podstawie zezwolenia - w zakresie zapewnienia dziecku warunków nauki określonych w zezwoleniu;
- 3) prowadzenie ewidencji spełniania obowiązku szkolnego.

Dyrektor spełnia szczególną rolę w ramach egzekucji administracyjnej - jako uprawniony do żądania wykonania w drodze tej egzekucji określonych obowiązków, czyli jako wierzyciel.

5. TRYB POSTĘPOWANIA EGZEKUCYJNEGO

1. Niespełnienie obowiązku szkolnego powinno spowodować podjęcie przez wierzyciela czynności prawnych zmierzających do zastosowania środka egzekucyjnego. Pierwsza taka czynność wynika z zasady zagrożenia, a jest nią upomnienie. Według art. 15 § 1 ustawy egzekucyjnej adresatem upomnienia jest zobowiązany (opiekun prawny dziecka). Wymagana jest forma pisemna, zaś treść upomnienia to wezwanie do wykonania obowiązku, z zagrożeniem skierowania sprawy na drogę postępowania egzekucyjnego. Dla celów dowodowych konieczne jest takie doręczenie upomnienia, aby można było ustalić dzień, w którym doręczenie nastąpiło (zwrotne poświadczenie odbioru).
2. Po upływie 7 dni od dnia doręczenia upomnienia może być wszczęte postępowanie egzekucyjne. Wierzyciel wystawia tytuł wykonawczy (zał. nr 4), ponieważ egzekucja dotyczy w omawianym przypadku obowiązku o charakterze niepieniężnym, wierzyciel wskazuje we wniosku środek egzekucyjny. Jest nim grzywna w celu przymuszenia (art. 1a pkt 12 lit. b),
3. Wniosek oraz tytuł wykonawczy z załączonym dowodem doręczenia upomnienia składa się w organie egzekucyjnym, którym jest Burmistrz Miasta Pieszycy. W toku postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez organ administracji samorządowej dyrektor szkoły może występować z wnioskami i środkami procesowymi przysługującymi wierzycielowi. Może zastosować zażalenie na postanowienie oraz występować z wnioskami o zawieszenie lub umorzenie postępowania egzekucyjnego.
4. Burmistrz Miasta Pieszycy – podpisuje postanowienie o nałożeniu grzywny w celu przymuszenia do spełniania obowiązku szkolnego.
5. Kierownik Referatu Oświaty Urzędu Miejskiego wysyła zobowiązanemu postanowienie o nałożeniu grzywny i wystawiony przez dyrektora szkoły tytuł wykonawczy za zwrotnym poświadczeniem odbioru, a następnie przekazuje dyrektorowi szkoły informację o nałożeniu grzywny na zobowiązanego wraz z kopią postanowienia.
6. Grzywna może być nakładana wielokrotnie z tego samego tytułu – aż do osiągnięcia pożądanego skutku, albo do osiągnięcia górnej granicy kwotowej. Aktualnie jednorazowo grzywna nie może przekroczyć dla osób fizycznych, kwoty 10 000 zł, a łączna kwota grzywien 50 000 zł.
7. Nałożona grzywna w celu przymuszenia nieuiszczona w terminie, podlega ściągnięciu w odrębnym trybie egzekucji należności pieniężnych (art. 124 § 1 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji).

6. ZAŁĄCZNIKI 1 – 5

- Wzór upomnienia - zał. Nr 1
- Wzór ewidencji wysłanych upomnień zał. Nr 2
- Wzór wniosku o wszczęcie egzekucji zał. Nr. 3
- Wzór tytułu wykonawczego - TYT 3. zał. Nr. 4
-  [1229332338.pdf \[78 kB\]](#)
- Wzór wypełnienia tytułu wykonawczego - TYT 3. zał. Nr. 5
- Zawiadomienie o złożeniu pisma – zał. Nr 6